

Θεοδοσία Στεφανίδου-Τιβερίου
ΚΟΜΙΣΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΙΕΡΟ ΤΩΝ ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ ΘΕΩΝ ΤΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΤΟΥ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Το μεγάλο μεγέθους ανάγλυφο που ήλθε στο φως στο ιερό των Αιγυπτίων θεών της Θεσσαλονίκης, το λεγόμενο Σαραπιείο, και φυλάσσεται σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης με αρ. ευρ. 868+2596, διατηρείται σε αποσπασματική κατάσταση. Στο παρελθόν τα σωζόμενα τμήματά του είχαν συγκολληθεί και τα κενά ανάμεσά τους είχαν συμπληρωθεί με γύψο, σήμερα όμως έχουν αποσυναρμολογηθεί. Το μνημείο είχε συνολικό ύψος γύρω στα 1,60 μ. και μέγιστο πλάτος 53,4 εκ. Εικόνιζε τη μορφή ενός νέου άνδρα με χιτώνα και χλαμύδα και με μικρό ζώο στο αριστερό χέρι. Αίνιγμα αποτελεί η χρήση της ανάγλυφης πλάκας, που πιθανόν αποτελούσε επένδυση κάποιας κατασκευής (βωμού;) μαζί με άλλες, χαμένες σήμερα πλάκες.

Τα χαρακτηριστικά της κεφαλής εντάσσουν το έργο ανάμεσα σε καλής ποιότητας έργα της μακεδονικής πλαστικής και επιτρέπουν τη χρονολόγησή του στην πρώιμη αυτοκρατορική εποχή. Το ενδιαφέρον εστιάζεται ιδιαίτερα στο γεγονός ότι ο εικονιζόμενος φέρει προσφορά και ότι προσέρχεται στο ιερό τέμενος γυμνόπους. Επιπλέον, η ενδυμασία του μας οδηγεί να τον συνδέσουμε με μια σειρά χλαμυδοφόρων μορφών του μακεδονικού και θεσσαλικού χώρου, με έναν τύπο δηλαδή ο οποίος γνωρίζει μια νέα άνθηση στη Μακεδονία των ρωμαϊκών χρόνων. Πρόκειται, όπως πιστεύω, για ένα μέσο αυτοπροσδιορισμού ενός υψηλού κοινωνικού στρώματος που προβάλλει τη μακεδονική του ταυτότητα μέσω της χλαμύδας, όπως εξάλλου συμβαίνει σε άλλες περιπτώσεις με τη χρήση ιστορικών μακεδονικών ονομάτων.